

NOTITIES BETREFFENDE RECENTE EN FOSSIELE NERITOIDEA*

25. IETS OVER DE IDENTITEIT VAN *SEPTARIA JUNGHUHN*

door

H.K. Mienis

In de behandeling van malacologische taxa vernoemd naar Franz Wilhelm Junghuhn (1809-1864) noemt Van der Bijl (1995) ook *Septaria junghuhni* met de toevoeging: junior synoniem van *Septaria borbonica* De Férussac, 1807, volgens etiket bij het type-materiaal. Deze toevoeging verdient enig commentaar.

Septaria junghuhni werd beschreven door Von Martens (1881: 23, pl. 4, fig. 13-15) als *Navicella junghuhni* waarbij hij een manuscriptnaam gebruikte van Herklots. Eén van de belangrijkste kenmerken van deze soort is het feit dat het septum tongvormig vooruit steekt, dit bijvoorbeeld in tegenstelling tot *Septaria porcellana* (Linnaeus, 1758) en *Septaria lineata* (Lamarck, 1816), twee andere soorten uit Indonesië, waar het septum holvormig naar binnen gebogen is. Deze drie soorten staan heel goed afgebeeld in Van Benthem Jutting (1956: fig. 31-33), waarbij de figuren 31 en 33 respectievelijk *S. porcellana* en *S. lineata* voorstellen. Het probleem wordt door figuur 32 gevormd. Van Benthem Jutting noemt de afgebeelde soort *S. borbonica* (Bory de St. Vincent, 1803). Dit is echter geenszins het geval. De type-lokaliteit van deze soort is het eiland Bourbon, het tegenwoordige Réunion, in het westelijk deel van de Indische Oceaan. De soort komt ook op de andere oceanische eilanden in die omgeving voor en is uitvoerig beschreven door Starmühlner (1969). Hieruit blijkt dat ook de echte *S. borbonica* een ingebogen septum heeft net als *porcellana* en *lineata*. Het pseudo-operculum van *borbonica* is echter geheel anders van vorm dan dat van *porcellana* en *lineata*. Ik spreek hier expres van pseudo-operculum omdat het niet als afsluitdeksel fungeert. Het heeft noch de grootte, noch de vorm van de monding van de schelp. Bovendien, en dat schijnt maar weinig bekend te zijn, zit dit pseudo-operculum verborgen in het lichaam van de slak. Uit bovenstaande gegevens blijkt dat de soort die Van Benthem Jutting afbeeldt als *borbonica* nooit identiek kan zijn met de echte *borbonica* uit het westelijk deel van de Indische Oceaan. In werkelijkheid stelt figuur 32 een typisch exemplaar van *S. junghuhni* voor. Deze naam is echter een junior synoniem van *Septaria cumingiana* (Récluz, 1842), zoals ik reeds elders heb uitgelegd (Mienis, 1971). De soort heeft een ruime distributie in de Stille Oceaan en is onder anderen bekend van de Ryu Kyu eilanden, de Filippijnen, Indonesië, Nieuw Brittannië, de Solomon Eilanden en Fiji (Mienis, 1971).

Summary

Notes on recent and fossil Neritoidea 25. Something about the identity of *Septaria junghuhni*. *Septaria junghuhni* (Von Martens, 1881) has been wrongly placed into the synonymy of *Septaria borbonica* (Bory de St. Vincent, 1803) by Van Benthem Jutting (1956). In fact *S. borbonica* is a species confined in its distribution to the oceanic islands in the western part of the Indian Ocean. *Septaria borbonica* sensu Van Benthem Jutting is *S. junghuhni* = *S. cumingiana* (Récluz, 1842), as already has been pointed out in the past by Mienis (1971).

Literatuur

Benthem Jutting, W.S.S. van, 1956. Systematic studies on the non-marine Mollusca of the Indo-Australian Archipelago, V. Critical revision of the Javanese freshwater gastropods. Treubia, 23 (2): 259-477.

- Bijl, A.N. van der, 1995. Enige malacologische eponiemen, verband houdende met de 'Natuurkundige Commissie' (1820-1850). *Corresp.-blad Ned. Malac. Ver.* No. 287: 142-148.
- Martens, E. von, 1881. Die Gattung *Navicella*. *Syst. Conch. Cab.*, 2 (10a): 1-56.
- Mienis, H.K., 1971. Notes on recent and fossil *Neritidae* 2. Notes on taxa described by Haas. *Journal de Conchyliologie*, 109 (2): 67-71.
- Starmühlner, F., 1969. Ergebnisse der Österreichischen Madagaskar-Expedition 1958 - Die Gastropoden der Madagassischen Binnengewässer - Schale, Makro- und Mikroanatomie des Weichkörpers, Lebensraum und geographische Verbreitung. *Malacologia*, 8 (1-2): 1-434.

* De nummers 1-24 verschijnen als: Notes on recent and fossil *Neritidae*. Op verzoek van een aantal correspondenten volgt hier een lijst van deze 24 afleveringen:

01. Notes on *Nerita olivaria* and *Nerita junghuhnii*. *Basteria*, 34 (3-4): 61-66. (1970)
02. Notes on taxa described by Haas. *Journal de Conchyliologie*, 109 (2): 67-71. (1971).
03. *Neritina juttingae*, new name for *Nerita aculeata* Gmelin, 1791, not Müller, 1774 (Mollusca, Gastropoda). *Basteria*, 37 (1-2): 39-40 & 37 (3-4): 93. [Erratum] (1973)
04. *Nerita lineata* Gmelin, 1791, a junior homonym of *Nerita lineata* Müller, 1774. *Argamon, Israel Journal of Malacology*, 4 (1): 21-22. (1973)
05. *Neritina kinzelbachi* Nordsieck, a synonym of *Nerita sanguinolenta* Menke. *Argamon, Israel Journal of Malacology*, 4 (2-4): 45-46. (1974)
06. *Nerita gliberti*, new name for *Nerita morio* Dujardin, 1837 non *Nerita morio* (Sowerby, 1833). *Basteria*, 39 (1-2): 1-2. (1975)
07. *Theodoxus* (*Neritaea*) *anatolicus* (Récluz, 1841) on Cyprus (Mollusca, Gastropoda, *Neritidae*). *Fisheries Bulletin, Cyprus*, 5: 113-117. (1978) [titel van de serie en volgnummer door redactie achterwege gelaten]
08. *Nerita adenensis*, a new species from the Arabian Peninsula. *Argamon, Israel Journal of Malacology*, 6 (3-4): 30-36. (1978) [een herdruk is verschenen in: *Of Sea and Shore*, 9 (4): 222-224. (1978)]
09. On the alleged occurrence of *Neritina* cf. *N. donovana* Récluz in the Vigo formation, Luzon, Philippines. *The Veliger*, 23 (1): 95. (1980)
10. On the status of *Neritina kuramoensis* Yohoye & Adegoke, 1977. *Bollettino Malacologico*, 19 (5-8): 169-170. (1983)
11. Which Caribbean *Neritid* species is living in the Gatun Locks, Panama Canal? *Donax panamensis*, 34: 119-120. (1983)
12. Various information concerning the Olive Nerite. *Texas Conchologist*, 21 (4): 127-128. (1985)
13. Five times *Neritina spinosa*. *Shells and Sea Life*, 18 (1): 3. (1986)
14. On the synonyms and distribution of *Nerita guamensis*. *Argamon, Israel Journal of Malacology*, 7 (6-10): 75-76. (1992)
15. On the synonymy and distribution of *Nerita debilis* Dufo, 1840. *Levantina*, 76: 19-22 (1993)
16. A nomenclatorial note concerning the *Nerita ascensionis*-complex. *Siratus*, 2 (10): 13-17. (1991)
17. On two *Neritid* species from Palawan, the Philippines. *La Conchiglia*, 28 (278): 9-10. (1996)
18. *Neritina zebra* and the variability of its colour pattern. *Pallidula*, 21 (3): 14-17. (1991)
19. Is *Nerita filosa* a South Melanesian species? *Rossiniana*, 54: 13-15. (1992)
20. Notes concerning some inlandwater *Neritids* from the Solomon Islands. *The Chiribotan*, 22 (2): 31-35. (1991)
21. On the status of *Tanzaniella Lupu*, 1979. *Soosiana*, 19: 13-15. (1991)
22. *Nerita plicata* from the Galapagos Is. *Pallidula*, 22 (1): 14-15. (1992)
23. A record of *Smaragdia abakionigraphis* Drivas & Jay, 1989, from Indonesia. *Basteria*, 57 (4-6): 199-200. (1993)
24. A confirmation of *Nerita filosa* on New Caledonia. *Bulletin Société Internationale de Conchyliologie*, 16 (2): 3. (1994)

Adres van de auteur:
National Mollusc Collection; Berman Building
Department of Evolution, Systematics & Ecology
Hebrew University
91904 Jerusalem
Israel
E-mail 1: mienis@hotmail.com
E-mail 2: mienis@netzer.org.il